

Laidiens: **01.10.2014., Nr. 194**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2014/194.5**

Ministru kabineta noteikumi Nr.573

Rīgā 2014.gada 30.septembrī (prot. Nr.51 4.§)

Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi

*Izdoti saskaņā ar Enerģētikas likuma 76.panta otro daļu
un Būvniecības likuma 5.panta pirmās daļas
2.punktu un otrās daļas 5.punktu un 14.panta septīto daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. elektroenerģijas ražošanas būvju, elektroenerģijas pārvades un sadales būvju (turpmāk – energoapgādes objekts) būvniecības procesa kārtību, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas un atbildīgos būvspeciālistus;
- 1.2. būvniecības procesam nepieciešamos dokumentus un to saturu;
- 1.3. būvatļaujā, apliecinājuma kartē un paskaidrojuma rakstā iekļaujamos nosacījumus;
- 1.4. atkāpju saskaņošanas kārtību;
- 1.5. būvprojekta ekspertīzes apjomu;
- 1.6. par būvniecības procesa kontroli un tiesiskumu atbildīgo institūciju;
- 1.7. energoapgādes objekta konservācijas kārtību;
- 1.8. energoapgādes objekta uzmērījumu veikšanas kārtību un kārtību, kādā energoapgādes objekts pieņemams ekspluatācijā;
- 1.9. būvdarbu garantijas termiņus pēc energoapgādes objekta pieņemšanas ekspluatācijā;
- 1.10. būvtāfeles informācijas saturu.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

- 2.1. **energoapgādes objekts** – ēkas, inženierbūves, iekārtas, ietaises, līnijas, tīkli, kas paredzēti elektroenerģijas ražošanai, pārvadei vai sadalei;
- 2.2. **elektroiekārta** – jebkura iekārta, kas paredzēta elektroenerģijas ražošanai, pārveidošanai, pārvadei, sadalei vai patēriņam;

2.3. **elektroietaise** – vairāku savstarpēji saistītu elektroiekārtu un konstrukciju kopums, kas paredzēts kopīgu funkciju veikšanai;

2.4. **energoapgādes objekta būvdarbu veicējs** – būvprakses sertifikātu saņēmusi fiziska persona vai likumā noteiktajā kārtībā reģistrēta juridiskā persona, kas būvniecības ierosinātāja uzdevumā veic būvdarbus energoapgādes objektā;

2.5. **energoapgādes objekta projektētājs** – energoapgādes objektu būvspeciālists, kurš ieguvis tiesības projektēt, vai būvniecību reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēts būvkomersants, kas būvniecības ierosinātāja uzdevumā saskaņā ar līgumu veic energoapgādes objekta būvprojektēšanu;

2.6. **energoapgādes objekta būvuzraugs** – energoapgādes objektu būvspeciālists vai likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts būvkomersants, kas noslēdzis līgumu ar būvniecības ierosinātāju vai kuru būvniecības ierosinātājs norīkojis energoietaišu būvdarbu uzraudzībai;

2.7. **energoapgādes objekta pārbūve** – būvdarbi, kas saistīti ar būvobjekta apjoma, funkciju vai izvietojuma maiņu (pārvietošanu) vai jaunu ietaišu pievienošanu, tai skaitā esošā energoapgādes objekta pilnīgu vai daļēju demontāžu;

2.8. **energoapgādes objekta remonts** – pasākumi, kas tiek veikti, lai uzturētu objekta darbspēju un darba resursus, nemainot objekta apjomu (līnijas garums);

2.9. **energoapgādes objekta atjaunošana** – būvdarbi, lai atjaunotu energoapgādes objektu, nomainot (demontējot) nolietoto nesošos elementus, elektroiekārtas vai konstrukcijas, funkcionāli vai tehniski uzlabojumi, vadu vai kabeļu šķērsriezuma maiņa, nemainot būvobjekta funkciju un apjomu (līniju garumu) vai nesošo elementu paredzēto nestspēju;

2.10. **elektrotīkls** – elektrosistēmas daļa, kas pārvada un sadala elektroenerģiju un sastāv no savstarpēji savienotām elektrolīnijām, elektriskajām apakšstacijām un sadalietaisēm;

2.11. **elektrotīkla pievads** – sadales elektrotīkla atzars no elektrolīnijas vai sadalnes līdz lietotāja elektrotīkla ievada sadalnei;

2.12. **pagaidu elektroietaise** – būvdarbu veikšanai nepieciešama elektroietaise, kas uzbūvēta ekspluatācijai uz noteiktu termiņu, ne ilgāku par četriem gadiem, un kas jānojauc pirms būvobjekta pieņemšanas ekspluatācijā;

2.13. **hidroelektrostacijas hidrotehniskās būves** – hidroelektrostacijas darbībai nepieciešamo būvju komplekss, tai skaitā aizsprosti, dambji, hidroelektrostacijas ēkas, ūdens novadbūves, kanāli, cauruļvadi, tuneļi, sūkņu stacijas, drenāža, zivju aizsardzības un pārvades būves, aizsargdambji, krastu nostiprinājumi, atbalsta sienas un citas būves, uz kurām iedarbojas ūdens spiediens;

2.14. **energoapgādes objekta valdītājs** – energoapgādes objekta īpašnieks, tiesiskais valdītājs, turētājs – fiziska vai juridiska persona, kas būvē, lieto vai uztur būves un ar savu darbību vai bezdarbību var ietekmēt to stāvokli;

2.15. **A klases hidroelektrostaciju hidrotehniskā būve** – hidroelektrostacijas hidrotehniskās būves, kuru avāriju rezultātā rodas draudi fiziskās personas dzīvībai un veselībai, tiek nodarīts būtisks zaudējums fizisko un juridisko personu īpašumam un būtisks kaitējums videi;

2.16. **elektroietaises ierīkošana** – būvdarbi, kurus veic elektroietaises montāžai – elektroietaisi veidojošo elektroiekārtu salikšana, kā arī uzstādīšana to lietošanas vietā saskaņā ar noteiktiem plāniem, projektiem un rasējumiem ieguldīšanai vai novietošanai pamatnē vai būvē;

- 2.17. **elektroietaises pieslēgums** – sistēmas lietotāju un pretendentu elektroietaišu pievienojums enerģijas pārvades, sadales un ražošanas sistēmām;
- 2.18. **elektrolīnija** – vadu, kabeļu, izolatoru un nesošo konstrukciju kopums elektroenerģijas pārvadei no viena tīkla punkta uz otru;
- 2.19. **gaissvadu elektrolīnija** – elektrolīnija, kuras vadi vai piekarkabeļi nostiprināti balstos noteiktā augstumā virs zemes;
- 2.20. **kabeļu elektrolīnija** – elektrolīnija, kas izveidota no viena vai vairākiem kabeļiem un ieguldīta zemē vai uzstādīta uz ēku sienām, kabeļkanālos, caurulēs vai citādi;
- 2.21. **sistēmas lietotājs** – fiziska vai juridiska persona, kas izmanto elektroenerģijas pārvades vai sadales sistēmas pakalpojumus;
- 2.22. **situācijas plāns** – mērogā samazināts apvidus horizontālās projekcijas attēls plaknē ar būvju un inženierkomunikāciju izvietojumu būvobjektā;
- 2.23. **tehniskie noteikumi** – būvniecībā iesaistīto institūciju izdoti tehniski nosacījumi energoapgādes objekta būvniecībai;
- 2.24. **projektēšanas uzdevums** – dokuments, ko pirms būvniecības ieceres izstrādāšanas sastāda būvniecības ieceres ierosinātājs un kurā norāda projektējamās būves galvenās funkcijas un parametrus, būvprojekta veidu, ietveramās sadaļas, būvprojekta izstrādei piemērojamus dokumentus un standartus, būvniecības izpildes secību, ja būvobjekts nododams ekspluatācijā pa būves kārtām, kā arī autoruzraudzības nepieciešamību.
3. Šajos noteikumos paredzētā būvvaldes informēšana par būvdarbiem, būvniecības ieceres iesniegums (akcepts uz paskaidrojuma raksta vai apliecinājuma kartes) un būvvaldes izsniegtās būvatļaujas nav nepieciešamas energoapgādes komersantu objektos:
- 3.1. avāriju un bojājumu seku (arī bojājumu, kas radušies dabas stihijas, zādzības un citu neparedzētu apstākļu dēļ) novēršanai;
- 3.2. atsevišķu bojāto vai nolietoto iekārtu vai konstrukciju nomaiņai;
- 3.3. energoapgādes objektu ekspluatācijas un uzturēšanas remontiem;
- 3.4. elektroenerģijas uzskaites iekārtas pārbūvei vai atjaunošanai;
- 3.5. energoapgādes objektu atjaunošanai, ja objekts ir pirmās grupas būve un netiek mainītas elektrolīniju trases, principiālais tehniskais risinājums vai ēku (būvju) fasādes;
- 3.6. atjaunošanas un pārbūves būvdarbiem pastāvīgi norobežotās un nepiederošām personām slēgtās energoapgādes objektu teritorijās (piemēram, elektroenerģijas un siltumenerģijas ražotnēs, apakšstaciju, sadales punktu, komutācijas punktu un tamlīdzīgās norobežotās teritorijās);
- 3.7. pagaidu elektroietāises pieslēgumam uz laiku līdz trim mēnešiem un sezonas energoapgādes objektiem ārpus valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem un to aizsargjoslām (aizsardzības zonām);
- 3.8. mazu funkcionālu palīgēku nojaukšanai, kas atrodas pastāvīgi norobežotās un nepiederošām personām slēgtās energoapgādes objektu teritorijās.
4. Energoapgādes komersantu objektos veicamie elektroietāišu būvdarbi, par kuriem būvvalde jāinformē atbilstoši šo noteikumu 8. punktam, bet kuriem šajos noteikumos paredzētās būvvaldes izsniegtās būvatļaujas, akcepts uz

paskaidrojuma raksta vai apliecinājuma kartes, kā arī būvniecības ieceres iesniegums nav nepieciešams, ir šādi:

- 4.1. energoapgādes objektu inženiertīklu ierīkošana, atjaunošana vai pārbūve to aizsargjoslā vai sarkano līniju robežās;
- 4.2. inženiertīklu pievadu ierīkošana, atjaunošana vai pārbūve energoapgādes objektu vajadzībām;
- 4.3. elektrolīnijas pārbūve, kuru īstenojot gaisvadu elektrolīnijas aizsargjoslā tiek ieguldīta kabeļu elektrolīnija.
5. Šo noteikumu 3.4., 3.5., 3.6., 3.7. un 3.8. apakšpunkts un 4. punkts piemērojams licencētiem vai atbilstoši noteikumiem par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem reģistrētiem energoapgādes komersantiem, kuri elektroietaišu ekspluatācijai pastāvīgi nodarbina vismaz piecus kvalificētus elektroinženierus atbilstoši noteikumiem par obligāti piemērojamo energostandartu, kas nosaka elektroapgādes objektu ekspluatācijas organizatoriskās un tehniskās drošības prasības.
6. Šo noteikumu 3. un 4. punktā minēto būvdarbu tehniskās prasības, būvdarbu organizēšanas, veikšanas un kontroles kārtību nosaka energoapgādes komersants.
7. Enerģētikas likuma 19. panta 1.¹ un 1.² daļā noteiktajos gadījumos būvniecības ieceres vai būvprojekta saskaņošanas procedūru attiecībā uz energoapgādes komersantu energoapgādes objektiem var aizstāt ar zemes vienības īpašnieku vai, ja tādu nav, – tiesisko valdītāju informēšanu. Visos citos gadījumos būvniecības ieceri rakstiski saskaņo ar personām, kuru īpašuma tiesības tiek skartas.
8. Būvniecības likuma 6.¹ panta pirmās daļas 1. punktā noteiktajos gadījumos par būvdarbu kontroli un tiesiskumu, kā arī būves pieņemšanu ekspluatācijā ir atbildīgs Būvniecības valsts kontroles birojs, un tas šajā gadījumā pilda šajos noteikumos būvvaldei noteiktās funkcijas. Ja būvdarbu kontroli veic un tiesiskumu nodrošina Būvniecības valsts kontroles birojs, būvprojekta vienu eksemplāru papildus iesniedz tās pašvaldības būvvaldē, kuras administratīvajā teritorijā plānota būvniecība.

2. Būvniecības procesam nepieciešamie dokumenti un to saturs

9. Paziņojumu par būvniecību pašvaldību būvvaldēs iesniedz elektroniski. Būvniecības ieceres iesniegumu kopā ar šajos noteikumos paredzētajiem dokumentiem var iesniegt elektroniski, ja tas sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu. Dokumentus būvniecības procesa uzsākšanai iesniedz būvvaldē vai, ja energoapgādes objekta būvniecību paredzēts īstenot vairāku pašvaldību administratīvajās teritorijās, visu attiecīgo pašvaldību būvvaldēs.
10. Lai veiktu šo noteikumu 4. punktā minētos būvdarbus, iesniedz paziņojumu par būvniecību saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu.
11. Energoapgādes objektu būvniecībai, kas ir pirmās grupas būves, izņemot šo noteikumu 3. un 4. punktā minētos būvdarbus, iesniedz:
 - 11.1. energoapgādes objekta būvniecības ieceres iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu;
 - 11.2. paskaidrojuma rakstu saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikumu;
 - 11.3. tehnisko shēmu, tai skaitā situācijas plānu, un būvobjekta aprakstu;
 - 11.4. esošās situācijas fotofiksācijas (neattiecas uz elektrolīniju objektiem).

12. Lai pārbūvētu vai atjaunotu esošu energoapgādes objektu, kas ir otrās un trešās grupas būve, vai pārbūvētu vai atjaunotu energoapgādes objektu ārpus energoapgādes komersantu norobežotām teritorijām, kā arī atjaunotu A klases hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvi, iesniedz:

12.1. būvniecības ieceres iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu;

12.2. apliecinājuma karti saskaņā ar šo noteikumu 4. pielikumu.

13. Jaunu energoapgādes objektu būvniecībai, kas ir otrās vai trešās grupas būves, izņemot gadījumu, ja paredzēts veikt šo noteikumu 3. un 4. punktā minētos būvdarbus, iesniedz:

13.1. būvniecības ieceres iesniegumu;

13.2. būvprojektu minimālā sastāvā.

14. Energoapgādes objekta būvprojekts minimālā sastāvā ietver:

14.1. būvprojekta paskaidrojuma rakstu, kurā norādīts tās zemes vienības kadastra apzīmējums, kur paredzēts īstenot būvniecības ieceri, kā arī informācija par zemes vienības īpašnieku vai, ja tāda nav, – tiesisko valdītāju, būves kadastra apzīmējumu, ja tāds piešķirts, galveno lietošanas veidu (četru zīmju kods) saskaņā ar būvju klasifikāciju, paredzēto būvniecības veidu, būvdarbu apjomu un veikšanas metodi, paredzamo būvniecības atkritumu apjomu un veidu, un kam pievienoti sarakstes dokumenti ar valsts, pašvaldības un citām institūcijām, kas attiecināmi uz būvniecību;

14.2. būvniecības ierosinātāja projektēšanas uzdevumu;

14.3. tehniskā risinājuma attēlojumu uz situācijas plāna būvniecības ierosinātāja noteiktajā mērogā;

14.4. projektējamā energoapgādes objekta inženierkomunikāciju shēmu;

14.5. plānoto būvdarbu veikšanas vietas fotofiksāciju (neattiecas uz elektrolīniju izbūvi).

15. Būvniecības ieceres dokumentāciju (paskaidrojuma rakstu, tehniskos noteikumus, projektēšanas uzdevumu, būvprojektu minimālā sastāvā, apliecinājuma karti) izstrādā trijos eksemplāros. Vienu eksemplāru glabā būvvaldē, pa vienam eksemplāram – būvniecības ierosinātājs un būvniecības ieceres izstrādātājs. Būvniecības ieceres dokumentāciju izstrādā vienā eksemplārā, ja tā tiek izstrādāta un iesniegta elektroniski.

16. Būvniecības ieceres dokumentāciju ir tiesīgs izstrādāt būvspeciālists vai energoapgādes komersanta norīkots kvalificēts darbinieks.

17. Būvprojekts nepieciešams visiem energoapgādes objektu būvdarbiem, izņemot šo noteikumu 3. punktā minētos būvdarbus. Energoapgādes komersants iekšējos normatīvajos aktos var noteikt gadījumus, kad būvprojektu izstrādā arī šo noteikumu 3. punktā minētajiem būvdarbiem.

18. Ja energoapgādes objekta būvniecībai paredzētas vairākas būvniecības kārtas, iekļaujot darbā atsevišķas objekta daļas, būvniecības ierosinātājs projektēšanas uzdevumā norāda nepieciešamību projektā noteikt energoapgādes objekta daļu būvniecības secību un citus organizatoriskos pasākumus.

19. Būvniecības ierosinātājam ir tiesības saņemt projektēšanas nosacījumus pirms būvniecības ieceres iesniegšanas būvvaldē. Būvvalde projektēšanas nosacījumus izsniedz septiņu darbdienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

3. Būvniecības ieceres izskatīšana, būvatļauja un sabiedrības informēšana